

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 229/2026-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Michalom Kuzmom, advokátom, Ludanická 131/33, Chrabrany, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B5-24C/212/2016 z 30. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) označeným uznesením mestského súdu o trovách konania. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie. Tiež požaduje náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou 11. februára 2016 na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti žalovanej vrátenia daru. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 14C/36/2016, s účinnosťou od 1. júna 2023 je konanie vedené na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B5-14C/36/2016 a dosiaľ nie je skončené. Podaním z 5. októbra 2016, ktoré adresoval ku konaniu vedenému pod sp. zn. 14C/36/2016, sťažovateľ rozšíril žalobu. Podanie sťažovateľa okresný súd zapísal pod novou sp. zn. 24C/212/2016 s predmetom konania „o zaplatenie 454 594,19 Eur s príslušenstvom“.

3. V konaní vedenom pod sp. zn. 24C/212/2016 okresný súd rozhodol rozsudkom zo 14. októbra 2020 právoplatným 5. augusta 2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/46/2021 z 31. mája 2022. Týmto rozsudkom priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalovanej bol priznaný aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % rozsudkom krajského súdu z 31. mája 2022 a nárok na náhradu trov dovolacieho konania rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/260/2022 z 30. septembra 2024 právoplatným 21. novembra 2024.

4. Mestský súd po prechode súdnictva zo zaniknutého okresného súdu uznesením vyššej súdnej úradníčky sp. zn. B5-24C/212/2016 zo 14. marca 2025 rozhodol, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov konania prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania vo výške 37 732,19 eur do 15 dní od doručenia tohto uznesenia.

5. Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky podal sťažnosť sťažovateľ a aj žalovaná. Sťažovateľ namietal pochybenie súdu pri určení hodnoty úkonu právnej služby, keď súd vychádzal z hodnoty sporu (454 594,19 eur). Predmetom sporu však bolo vrátenie daru, preto mal súd aplikovať § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a vychádzať z toho, že hodnota sporu sa nedá vyjadriť v peniazoch. Poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 196/2021 z 3. novembra 2020, ktoré konštatuje, že právo na vrátenie daru nie je možné vyjadriť v peniazoch. Sťažovateľ tiež namietal priznanie odmeny za úkony právnej služby – odvolanie proti zabezpečovaciemu opatreniu z 27. decembra 2016, návrhy na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia z 12. decembra 2018 a 12. novembra 2021, nahliadnutie do spisu a vyjadrenie k oznámeniu žalobcu z 13. marca 2024.

6. Mestský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením z 30. októbra 2025 zamietol sťažnosť sťažovateľa (III. výrok). Mestský súd konštatoval, že závery uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 196/2021 nie je možné aplikovať na predmetné konanie. Predmet sporu určil samotný žalobca, ktorý žiadal zaplatenie sumy 454 594,19 eur s príslušenstvom. Z tejto konkrétnej sumy s príslušenstvom mu bol vyrubený súdny poplatok 16 596,50 eur, ktorý žalobca zaplatil. Posúdenie hodnoty sporu súdom bolo evidentné aj pri nariadení zabezpečovacieho opatrenia, keď súd zriadil záložné právo na nehnuteľnosť žalovanej v hodnote vyššej ako žalobou uplatnený nárok. Aj krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní proti uzneseniu o nariadení zabezpečovacieho opatrenia vychádzal a svoje rozhodnutie opieral o konkrétnu výšku žalovanej istiny. Žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť na zaplatenie sumy 454 594,19 eur s príslušenstvom z titulu vrátenia daru, avšak preukázanie, či išlo o dar alebo nešlo o dar, bolo predmetom dokazovania. Súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, pretože žalobca neunesol dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní, že všetky finančné čiastky, ktorých sa z titulu vrátenia daru od žalovanej domáhal, boli darmi. Mestský súd sa zároveň stotožnil s uznesením vyššej súdnej úradníčky o priznaní odmeny za jednotlivé úkony právnej služby.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ namieta

nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré nadáva odpoveď na jeho relevantné otázky. Podstatou jeho argumentácie, ktorú uplatnil aj v sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky, je nesúhlas s tým, že hodnota sporu bola mestským súdom určená ako vyjadriteľná v peniazoch. Sťažovateľ zotrváva na stanovisku, že podanie z 5. októbra 2016 bolo rozšírením jeho žaloby o vrátenie daru, ktorú podal 11. februára 2016. Právo na vrátenie daru nie je možné oceniť v peniazoch. Poukazuje na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 196/2021, ako aj nález sp. zn. III. ÚS 80/2024 z 10. apríla 2024. Okrem toho otázku hodnoty sporu o vrátenie daru už riešili aj všeobecné súdy, ktoré dospeli k tomu, že právo na vrátenie daru je neoceniteľné v peniazoch. Podľa sťažovateľa má napadnuté uznesenie charakter arbitrárneho rozhodnutia.

8. Okresný súd sa dopustil chyby a „*mimo vôle sťažovateľa*“ uvedené rozšírenie žaloby zapísal pod samostatnú sp. zn. 24C/212/2016 s predmetom konania o zaplatenie 454 594,19 eur s príslušenstvom. Tiež poukazuje na to, že III. výrok napadnutého uznesenia je chybný, pretože je v ňom uvedené nesprávne č. k. uznesenia vyššej súdnej úradníčky (č. k. B5-24C/212/2020-1672 namiesto správneho č. k. B5-24C/212/2016-1672). Sťažovateľovi nie je jasné, prečo súd v napadnutom uznesení hodnotil charakter návrhu na zabezpečovacie konanie ako úkonu právnej služby. Uvedené podľa sťažovateľa nemá súvis s podstatou spornej otázky hodnoty sporu.

9. Z dôvodu arbitrárnosti napadnutého uznesenia dochádza aj k porušeniu jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keď je mu uložená povinnosť zaplatiť trovy konania v nezanedbateľnej výške 37 732,19 eur. Napadnuté uznesenie je prejavom svojvôle, ako aj porušenia rovnosti pred zákonom. To odôvodňuje tým, že ak by mestský súd postupoval v zmysle judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 704/2014, III. ÚS 147/2020), bol by zaviazaný na úhradu trov konania v celkovej výške 1 996,25 eur. Mestský súd však postupoval podľa § 10 ods. 1 vyhlášky a bolo mu uložené uhradiť trovy konania vo výrazne vyššej sume.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a základného práva vlastniť majetok, práva na ochranu majetku (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým uznesením mestského súdu o trovách konania. Mestský súd mal podľa názoru sťažovateľa nesprávnou aplikáciou vyhlášky pri výpočte trov konania rozhodnúť svojvoľne a arbitrárne a nedostatočne sa vysporiadal s jeho argumentmi uvedenými v sťažnosti.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

11. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, patrí aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

12. V súlade so svojou stabilnou judikatúrou ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. jeho právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. II. ÚS 56/05, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 23. 9. 1997, Robins proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska). Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je však zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (m. m. IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016).

13. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, a preto ústavný súd v prípade rozhodnutí o trovách konania, ktoré majú len akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017). Taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

14. Nosná námietka sťažovateľa spočíva v tom, že mestský súd pri určení výšky trov právneho zastúpenia svojvoľne a arbitrárne aplikoval vyhlášku tým, že aplikoval § 10 ods. 1 a vychádzal z toho, že predmet sporu je oceníteľný v peniazoch. Mestský súd mal tak nesprávne vychádzať zo sumy 454 594,19 eur, ktorej sa domáhal od žalovanej z titulu vrátenia daru ako tarifnej hodnoty veci. Mestský súd mal podľa sťažovateľa aplikovať výnimku, pretože v prípade konania o vrátenie daru predmet konania nie je oceníteľný v peniazoch.

15. Štandardný postup súdu pri rozhodovaní o výške trov konania by mal spočívať (i) v ustálení, či ide o konanie, ktorého predmet možno oceniť peniazmi, alebo ide o peniazmi neoceníteľnú vec alebo právo. Následne, ak súd dospeje k záveru o peniazmi oceníteľnom predmete sporu, (ii) preskúma možnosti aplikácie § 11 ods. 1 písm. b), resp. písm. c) vyhlášky. Naplnením predpokladov aplikácie § 11 ods. 1 vyhlášky je vylúčený postup podľa § 10 ods. 2 vyhlášky (III. ÚS 48/2013).

16. V prvom rade ústavný súd zdôrazňuje, že predmetom konania bolo zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom, ktorej sa sťažovateľ domáhal od žalovanej z titulu vrátenia daru. Pritom právne posúdenie nároku patrí len súdu samému (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 58/99) a právna kvalifikácia uvedená v žalobe nie je pre súd rozhodujúca. Mestský súd žalobu sťažovateľa zamietol, pretože nepreukázal dôvodnosť svojho nároku na vrátenie daru a právneho titulu, ktorým odôvodňoval svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy. To platí bez ohľadu na to, že sťažovateľ svoj návrh podal ako rozšírenie žaloby o vrátenie daru vedenej pôvodne na okresnom súde pod sp. zn. 14C/36/2016. Podľa § 124 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) sa každé podanie posudzuje podľa obsahu, čo bol dôvod, pre ktorý sa návrh sťažovateľa na zaplatenie peňažnej sumy prejednal v samostatnom konaní sp. zn. 24C/212/2016. Za takejto situácie

sa ústavný súd stotožňuje s právnym posúdením mestského súdu, že predmet konania je oceniteľný peniazmi, ktorý navyše určil sám sťažovateľ.

17. Ústavný súd sa problematikou posúdenia možnosti oceniť peniazmi predmet sporu o vrátenie daru a nadväzujúcou otázkou určenia základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby podľa vyhlášky zaoberal v rozhodnutiach (I. ÚS 704/2014, III. ÚS 147/2020, III. ÚS 196/2021), na ktoré poukazuje sťažovateľ. V nich sa ústavný súd priklonil k záveru o neoceniteľnosti predmetu konania o vrátenie daru. Je však potrebné uviesť, že v konaniach, ktoré boli posudzované ústavným súdom, sa žalobcovia domáhali vrátenia daru, ktorým bola konkrétna nehnuteľnosť alebo spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti, a nepožadovali príslušenstvo. Tomu zodpovedalo aj vyrubenie súdnych poplatkov z predmetu sporu, ktorý nemožno oceniť v peniazoch. Naopak, v prípade konania o návrhu sťažovateľa bol súdny poplatok vyrubенý z celej uplatnenej sumy. Preto ústavný súd konštatuje, že závery jeho skorších rozhodnutí, na ktoré sa odvoláva sťažovateľ, nie sú aplikovateľné na jeho vec.

18. Za takýchto okolností bol predmet konania oceniteľný peniazmi a nebol dôvod, aby súd pristúpil k aplikácii prvej časti § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Okresný súd pri aplikácii § 10 ods. 2 vyhlášky tak nepostupoval svojvoľne a ani nepredvídateľne.

19. Sťažovateľ zároveň namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia. Sudkyňa sa stotožnila s názorom vyššej súdnej úradníčky, že hodnotu sporu možno vyjadriť v peniazoch. Svoj názor jasne a zrozumiteľne odôvodnila, preto ho ústavný súd nepovažuje za nedostatočne odôvodnené. Sudkyňa sa zároveň vyjadrila aj k ďalším námietkam, ktoré sťažovateľ uplatnil v sťažnosti. Jasne a ústavne akceptovateľne objasnila, prečo bola priznaná náhrada za úkony právnej služby, ktoré sťažovateľ spochybňoval (odvolanie proti zabezpečovaciemu opatreniu, návrhy na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia). Ako zmätočná sa preto javí argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti, ktorý vyjadruje nepochopenie pre objasňovanie priznania týchto úkonov. Mestský súd tým dával odpovede na otázky a námietky, ktoré sťažovateľ uplatnil v sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky.

20. Ústavnú neudržateľnosť nespôsobuje ani zrejma písárska chyba v III. výroku napadnutého uznesenia. Chybné označenie čísla konania uznesenia vyššej súdnej úradníčky zo 14. marca 2025, konkrétne pochybenie v roku konania (rok 2020 namiesto roku 2016, pozn.) má charakter chyby v písaní. Takúto zjavnú nesprávnosť napadnutého uznesenia môže súd podľa § 224 CSP v spojitosti s § 234 ods. 2 CSP kedykoľvek opraviť opravným uznesením. Sťažovateľovi zároveň nič nebráni na označenú zjavnú nesprávnosť výroku napadnutého uznesenia mestský súd upozorniť.

21. Ústavný súd konštatuje, že závery mestského súdu v napadnutom uznesení sú jasne a logicky zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Sudkyňa napadnuté uznesenie podporila odôvodnením, ktoré ústavný súd rekapituloval v predchádzajúcich odsekoch a ktoré ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľné a dostatočné. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom mestského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o arbitrárnosti alebo nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia. Z uvedených dôvodov ústavný súd, pridržiavajúc sa vlastnej judikatúry o zdržanlivosti vo vzťahu k preskúmvaniu rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania, ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde) odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok a na ochranu majetku:

22. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť jeho porušenia, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Pokiaľ totiž sťažovateľ porušenie svojho práva vlastníť majetok odvíja od porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je s prihliadnutím na to, že ústavný súd nedospel k porušeniu uvedených práv, celkom prirodzené, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Robert Šorl
predseda senátu